

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра футболу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету спорту

_____ І.М. Ріпак

“ _____ ” _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і методика обраного виду спорту (футбол)»

для студентів 1 курсу факультету спорту
денної форми навчання

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>01 «Освіта/Педагогіка»</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>017 «Фізична культура і спорт»</u>
ФАКУЛЬТЕТ	<u>спорту</u>
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>перший (бакалаврський)</u>

Львів – 2017

Робоча програма з навчальної дисципліни «Теорія і методика ораного виду спорту (футбол)» для студентів 1 курсу факультету спорту галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 017 «Фізична культура і спорт».

Розробники:

Дулібський А.В., завідувач кафедри футболу, канд.фіз. вих. і сп., доцент.

Ріпак Ігор Миронович, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри футболу.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри футболу.
Протокол від «_____» серпня 2017 року № 1.

Завідувач кафедри: канд.н.фіз.вих. і с. Дулібський А.В.

_____ (Дулібський А.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
« _____ » _____ 2017 року

Схвалено Вченою радою факультету спорту за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт».

Протокол від «_____» _____ 2017 року № _____

«_____» _____ Декан _____ (Ріпак І.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 3	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	Нормативна (за вибором)	
	Спеціальність 017 «Фізична культура і спорт»		
Модулів – 2	Освітня програма «Фізична культура і спорт»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 108		5-й	6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 самостійної роботи студента - 2	Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)	4 год.	4 год.
		Практичні – 38 год	
		24 год.	26 год.
		Методичні	
		4 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		20 год.	20 год.
	Вид контролю: диференційований залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 68/40

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Теорія і методика обраного виду спорту» (ТіМОВС) - один з профільних предметів у підготовці студентів спеціалізації "футбол" – майбутніх фахівців вищої школи. «Теорія і методика обраного виду спорту» як навчальна дисципліна надає можливість детального вивчення теоретико-методичних закономірностей підготовки футболістів.

Метою вивчення дисципліни ТіМОВС є опановування студентами 1-го курсу факультету спорту (спеціалізації "футбол") знань, вмінь і навичок з теорії і методики викладання футболу, необхідних для самостійного проведення навчальних занять з групами початкового навчання юних футболістів, а також учнями загальноосвітніх шкіл.

Навчання проводиться у формі лекцій, семінарських, методичних, практичних занять, навчальної практики та самостійної роботи студентів.

На лекційних заняттях студентам подаються наукові знання з теорії і методики обраної виду спорту, для застосування у практичній роботі тренерів з футболу та вчителів фізичної культури у загальноосвітній школі. Детально розглядаються питання техніки і тактики гри, методики навчання технічним прийомом і тактичним діям.

На семінарських заняттях закріплюється навчальний матеріал лекційних занять. На методичних заняттях студенти залучаються до активного аналізу методики навчання техніці і тактиці гри у футбол, оволодіння методами навчання технічним прийомом і тактичним діям.

На практичних заняттях студенти оволодівають основами техніки і методики навчання; проводять навчальну практику з підготовкою план-конспектів занять, проведенням частин занять.

Самостійна робота проводиться під контролем викладача і передбачає виконання контрольних робіт, рефератів, самостійну підготовку до практичних занять.

Заняття з ТіМОВС є важливою і невід'ємною складовою професійно-педагогічної підготовки бакалаврів факультету спорту.

Вивчення дисципліни передбачає вирішення таких основних завдань:

➤ Формування у студентів знань про:

- предмет, завдання і зміст курсу ТіМОВС, основні структурно-змістові особливості гри у футбол, як виду змагальної діяльності, місце футболу у сфері

фізичної культури і спорту.

- класифікацію техніки і тактики гри у футбол;
- основи методики навчання техніці і тактиці гри;
- основи методики проведення занять у групах початкового навчання футболістів та (або) з молодшими школярами.
- оформлення план-конспектів занять.

Матеріал курсу взаємопов'язаний з іншими навчальними дисциплінами, що викладаються на 1-му курсі: "Вступ до спеціальності", „Підвищення спортивної майстерності", "Соціологія", "Охорона праці", "Анатомія людини", "Теорія і методика спортивних ігор", "Теорія і методика рухливих ігор", "Теорія і методика гімнастики", "Теорія і методика легкої атлетики", що формує базові знання і вміння у студентів перед проходженням дисциплін: "Теорія і методика фізичного виховання", "Організація і управління у сфері фізичної культури", "Олімпійський і професійний спорт" та інших.

Студент повинен знати:

- зміст навчального матеріалу з курсу ТiМОВС;
- основні структурно-змістові особливості гри у футбол як виду змагальної діяльності та складової фізичної культури і спорту;
- про сучасний розвиток футболу в світі, Україні, області.
- класифікацію техніки і тактики гри у футбол;
- поняття про техніку і тактику гри;
- особливості сучасної техніки і тактики гри у футбол;
- основи методики навчання техніці і тактиці гри;
- методику навчально-тренувального процесу у групах початкового навчання футболістів та (або) з молодшими школярами в загальноосвітніх школах.

Студент повинен уміти:

- застосовувати на практиці здобуті знання, вміння і навички з техніки виконання і методики навчання технічним прийомам і тактичним діям;
- складати план-конспект заняття з навчання техніці, тактиці гри для групи початкового навчання з футболу.
- організувати і проводити заняття з футболу у групах початкового навчання футболістів, учнями загальноосвітніх шкіл;
- працювати з літературними джерелами, виконувати реферати, іншу самостійну роботу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Вступ у навчальну дисципліну „ТіМОВС”.

- Мета, завдання, зміст навчальної дисципліни „ТіМОВС”.
- Історія виникнення і розвитку футболу.
- Коротка характеристика гри у футбол.
- Правила гри у футбол.
- Техніка безпеки під час занять з футболу.

Тема 2 . Техніка гри у футбол.

- Поняття про техніку гри.
- Класифікація техніки гри.
- Техніка виконання і методика навчання технічних прийомів.

Змістовий модуль 2

Тема 1. Тактика гри у футбол.

- Поняття тактики, класифікація, методика навчання.
- Групові тактичні дії у нападі і захисті.
- Тактичні системи.

Тема 2. Навчання футболу школярів у групах підготовки, в школах.

- Особливості методики навчально-тренувального процесу у підготовчих групах, в загальноосвітніх школах.
- Підготовка план-конспектів занять.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Всього	у тому числі				
Лекції		Практ.	Лаб.	Метод.	Сам.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Вступ у навчальну дисципліну „ТіМОВС”.		2	12		2	10
Тема 2. Техніка гри в футбол.		2	12		2	10
Разом за змістовим модулем 1		4	24		4	20
Модуль 2						
Змістовий модуль 2.						
Тема 1. Тактика гри. Методика навчання тактичним діям.		2	12		2	10
Тема 2. Навчання гри в футбол школярів у групах підготовки та спеціалізованих школах.		2	14		4	10
Разом за змістовим модулем 2		4	26		6	20
Всього годин		8	50		10	40

5. Теми семінарських і методичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Техніка гри у футбол. Поняття про техніку гри. Класифікація техніки гри. Особливості сучасної техніки гри у футбол. Методика навчання технічним прийомам. Контрольна робота.	2

2	<p>Аналіз техніки виконання і методики навчання удару по м'ячу внутрішньою стороною стопи. Прийом м'яча внутрішньою стороною стопи.</p> <p>Актуальні питання розвитку футболу. Відомості про сучасний розвиток футболу в світі, Європі, Україні, області. Місце футболу в системі фізичної культури і спорту. Тенденції розвитку техніки, тактики, методики навчання.</p>	2
3	<p>Актуальні питання розвитку футболу. Відомості про сучасний розвиток футболу в світі, Україні, області. Місце футболу в галузі фізичної культури і спорту. Тенденції розвитку техніки, тактики, методики навчання.</p> <p>Тактика гри у футбол. Поняття тактики, класифікація, методика навчання. Групові тактичні дії у нападі і захисті. Тактичні системи.</p>	2
4	<p>Групові тактичні дії у нападі та захисті. Тактичні системи.</p> <p>Навчання футболу школярів у групах підготовки та спеціалізованих школах. Особливості методики навчально-тренувального процесу у підготовчих групах, в загальноосвітніх школах. Підготовка план-конспекту заняття.</p>	2
5	<p>Підготовка план-конспектів занять. Проведення уроку футболу в підготовчій групі.</p>	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Опитування студентів за попередньою темою. Аналіз техніки виконання і методики навчання удару в м'яч внутрішньою частиною підйому. Прийом і контроль м'яча підшвою. Навчальна гра. Домашнє завдання.</p>	2
2	<p>Опитування студентів за попередньою темою. Вдосконалення техніки ударів по м'ячу внутрішньою стороною стопи і підйому. Аналіз техніки виконання і методика навчання удару і прийому м'яча серединою підйому. Навчальна гра. Домашнє завдання.</p>	2
3	<p>Опитування за попередньою темою. Вдосконалення техніки раніше вивчених ударів і зупинок м'яча. Аналіз техніки виконання і методика навчання удару і прийому м'яча зовнішньою частиною підйому. Навчальна гра. Домашнє</p>	2

	завдання.	
4	Опитування за попередньою темою. Вдосконалення техніки раніше вивчених ударів і прийомів м'яча. Аналіз техніки виконання і методика навчання ведення м'яча прямою і ламаною лінією, по колу; удару в м'яч носком і п'яткою. Навчальна гра. Домашнє завдання.	2
5	Опитування за попередньою темою. Вдосконалення техніки ведення м'яча з передачами і прийомами м'яча. Аналіз техніки виконання і методика навчання удару в м'яч головою. Навчальна гра. Домашнє завдання.	2
6	Опитування за попередньою темою. Вдосконалення техніки раніше вивчених ударів і зупинок м'яча. Аналіз техніки виконання і методика навчання вкидування м'яча з-за бокової лінії. Прийом м'яча грудьми, стегном. Навчальна гра. Домашнє завдання.	2
7	Опитування за попередньою темою. Вдосконалення раніше вивчених прийомів техніки гри. Аналіз техніки виконання і методика навчання обманним рухам. Навчальна гра. Здача контрольних нормативів.	2
8	Опитування за попередньою темою. Аналіз техніки виконання і методики навчання відбору м'яча ногами, тулубом, у підкаті. Аналіз техніки гри воротаря (ловлення, відбивання, переведення, вкидання м'яча) і методика навчання воротаря. Складання контрольних нормативів.	2
9	Навчальна практика. Скласти конспект і провести частину заняття щодо вдосконалення техніки гри.	2
10	Навчальна практика. Скласти конспект і провести частину заняття щодо вдосконалення тактики гри.	2
11	Навчальна практика. Скласти конспект і провести частину заняття щодо вдосконалення фізичної підготовки.	2
12	Скласти конспект і провести заняття з навчання техніці гри воротаря для групи початкової підготовки.	2
13	Ознайомлення з індивідуальною тактикою гри у нападі польового гравця без м'яча і з м'ячем. Навчальна гра.	2
14	Ознайомлення з індивідуальною тактикою гри польового гравця у захисті проти гравця без м'яча і з м'ячем (відбір, протидія передачам, веденню, перехоплення м'яча). Навчальна гра.	2
15	Ознайомлення з тактичними діями воротаря у захисті і нападі проти гравця з м'ячем і без м'яча. Навчальна гра.	2

16	Ознайомлення з індивідуальною тактикою гри у нападі польового гравця зі стандартних положень (вкидання м'яча, удар від воріт, початковий, вільний, штрафний, кутовий удари). Навчальна гра.	2
17	Складання контрольних нормативів. Захист рефератів.	2
18	Скласти план-конспект і провести підготовчу частину заняття.	2
19	Скласти план-конспект і провести основну частину заняття з навчання техніці удару по м'ячу стопою і зупинці м'яча.	2
20	Скласти план-конспект і провести основну частину заняття з навчання техніці ведення м'яча техніці удару по м'ячу головою, Прийом стегном, грудьми, для групи початкової підготовки футболістів.	2
21	Скласти план-конспект і провести заняття з навчання техніці обманних рухів. Аналіз заняття.	2
22	Скласти план-конспект і провести заняття з навчання техніці гри воротаря для групи початкової підготовки.	2
23	Скласти план-конспект і провести заняття з навчання - індивідуальній тактиці гри у нападі або захисті.	2
24	Скласти план-конспект і провести заняття з навчання індивідуальній тактиці гри у нападі польового гравця зі стандартних положень.	2
25	Скласти план-конспект і провести заняття з навчання груповій тактиці гри.	2

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз розвитку гри у футбол на Україні та світі за матеріали періодичних та інформаційних видань.	10
2	Правила гри у футбол.	10
3	Основні характерні недоліки при виконанні технічних прийомів і шляхи їх усунення.	6
4	Класифікація тактичних дій футболістів.	6
5	Еволюція тактичних систем гри у футболі.	6
6	Скласти 2-3 навчальних завдання для оволодіння тактичними вміннями і навичками в захисті та нападі.	4
7	Скласти комплекси вправ для розвитку рухових якостей футболістів.	4
	Разом	46

8. Методи навчання

- Словесні
- Наочні
- Практичні

9. Методи контролю

- ✓ Вибіркове усне опитування,
- ✓ тестування,
- ✓ перевірка письмових робіт,
- ✓ диференційований залік.

ЗАЛІКОВІ ВИМОГИ

1. Знання контрольних питань.
2. Скласти нормативи з фізичної і технічної підготовки.
3. Виконати самостійну роботу.
4. Отримати позитивну оцінку з навчальної практики (підготовка план-конспекту та здатність провести частину заняття).

№ з/п	Контрольні тести	Оціночна шкала				
		5	4	3	2	1
1.	Біг 30 м з місця (сек.)	4,0	4,1	4,2	4,3	4,4
2.	Комбінований тест з обведенням 4-х стійок та ударом у площину воріт з 16,5 м. Відстань 25 м (сек.)	4,0	4,2	4,5	5,0	5,1
3.	Удари на точність з 16,5 м в задану частину воріт (5 спроб). Оцінюється к-сть точних ударів).	5	4	3	2	1
4.	Жонгливання м'ячем ногами (к-сть разів).	45	40	35	30	25
5.	Жонгливання м'ячем головою (к-сть разів)	35	30	25	20	15

Контрольні питання

1. Тактика гри у футбол, її класифікація.
2. Методика навчання тактиці гри.
3. Індивідуальна тактика гри у нападі польового гравця без м'яча і з м'ячем.
4. Індивідуальна тактика гри у захисті проти польового гравця без м'яча і з м'ячем.
5. Тактичні дії воротаря у захисті та нападі проти гравця з м'ячем і без м'яча.
6. Індивідуальна тактика гри у нападі польового гравця зі стандартних положень.
7. Групові тактичні дії у нападі та захисті.
8. Поняття про тактичні системи. Сучасні тактичні системи у футболі.
9. Навчання футболу школярів у групах підготовки, в школах.
10. Вимоги до оформлення план-конспектів занять з футболу.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль №1								
Види контролю		Т1			Т2			Кількість балів
№		Бал	Макс. к-сть робіт	Макс. бал	Бал	Макс. к-сть робіт	Макс. бал	
1	Відвідування занять	2	16	32	2	16	32	64
2	Позитивна оцінка за відповіді на заняттях	2	2	4	2	3	6	10
3	Контрольна робота	6	1	6	-	-	-	6
4	Підготовка рефератів	-	-	-	6	1	6	6
5	Складання нормативів з фізичної підготовленості	-	-	-	2	4	8	8
6	Складання конспекту та проведення заняття за запропонованою темою	6	1	6	-	-	-	6
	Максимальна сума балів			48			52	100

T1, T2 ,T3 – теми змістових модулів.

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль №2								
Види контролю		Т1			Т2			Кількість балів
№		Бал	Макс. к-сть робіт	Макс. бал	Бал	Макс. к-сть робіт	Макс. бал	
1	Відвідування занять	2	16	32	2	20	40	72
2	Позитивна оцінка за відповіді на заняттях	2	2	4	2	1	2	6
3	Контрольна робота	4	1	4	-	-	-	4
4	Підготовка рефератів	-	-	-	4	1	4	4
5	Складання нормативів з фізичної та технічної підготовленості	-	-	-	2	4	8	8
6	Складання конспекту та проведення заняття за запропонованою темою	6	1	6	-	-	-	6
Максимальна сума балів				46			54	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
66 - 73	D	задовільно	
61 - 65	E		
35 - 60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

- Науково-методична та спеціальна література.
- Відеоматеріали навчально-методичного характеру.
- Презентації за темами.
- Плакати та інші наочні засоби.

12. Рекомендована література

1. Авраменко В.Г., Бобарико О.Є., Гончаренко В.І., Джус О.М., Дуніхін П.М., Фалес Й.Г. та ін.. Футбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності. - Київ: Республіканський науково-методичний кабінет Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту, 2003. - 105 с.
2. Андреев С.Н. Футбол - твоя игра: для учащихся средних и старших классов. - М: Просвещение, 1988.- 144 с.
3. Гриндлер К., Пальке Х., Хеммо Х. Техническая и тактическая подготовка футболистов.- М.: ФИС, 1976.
5. Вихров К.Л. Футбол в школе. - К.: Радянська школа, 1990.
6. Віхров К.Л. Тактика захисту. // Журнал „Фізичне виховання в школі», №4, 2004. - К: «Педагогічна преса», 2003. - С. 17-21.
7. Дулібський А.В., Фалес Й.Г.. Техніко-тактична підготовка юних футболістів. - К: Науково-методичний комітет Федерації футболу України, 2001.
8. Дулібський А.В.. Моделювання тактичних дій у процесі підготовки юнацьких команд з футболу. - К: Науково-методичний комітет Федерації футболу України. - 2001. - 130 с.
9. Зеленцов А.М., Лобановський В.В. Моделирование тренировки в футболе. 2-е видання, перероблене і доповнене. - К.: Альтерпрес, 1998. -216 с.
10. Романенко А.Н., Джус О.Н., Догадин М.Е. Книга тренера по футболу. - К.:Здоров'я,-1975.-С. 80.
11. Соломонко В.В., Фалес Й.Г., Хоркавий Б.В. Футбол. Навчально-методичний посібник для тренерів і гравців дитячо-юнацького та аматорського футболу. -

Львів: ЛКТ ЛНАВМ ім. Гжицького С.З., 2007. - 134 с.

12. Соломонко В.В., Лисенчук Г.А., Соломонко О.В.. Футбол: Видання друге, виправлене і доповнене. Підручник для студентів вищих учбових закладів фізичного виховання і спорту. - К.: Олімпійська література, 2005.- 295 с.

13. Соломонко В.В., Лисенчук Г.А., Соломонко О.В.. Футбол: Посібник для футболістів і тренерів аматорського футболу. - К: Олімпійська література, 2005.- 193 с.

14. Фалес Й.Г., Огерчук О.Ф., Колобич О.В., Дулібський А.В. - Ігри та ігрові вправи техніко-тактичного характеру для підготовки футболістів. - Львів, ВМС, 1998.

15. Футбол. Учебник для физкультурных институтов. Под ред. Казакова П.Н. М: „Физкультура и спорт" - 1974, 256 с.

16. Чанади А. Футбол. Стратегия: Перевод с венгерского. - Москва: Физкультура и спорт, 1981. - 208 с.

17. Чанади А. Футбол. Тренировка: Перевод с венгерского. - Москва: Физкультура и спорт, 1984. - 263 с.

18. Чанади А. Футбол. Техника: Перевод с венгерского. - Москва: Физкультура и спорт, 1984. - 247 с.

19. Чорнобай І.М. Розвиток швидкісних якостей юних футболістів/ Навчально-методичні рекомендації. - Львів: НВФ „Українські технології”, 2007.-60 с.

13. Інформаційні ресурси

- Бібліотеки
- Інтернет
- Телебачення